

VEZISTI KRAJEM SIJEČNJA VLADA BI U PROCEDURU MOGLA UPUTITI I PRIJEDLOG ZAKONA O LOBIRANJU

Bruxelles ima 17.000 lobista, a Hrvatska - 25

Zakon bi regulirao lobiranje kao u SAD-u i EU-u: kao ugledan i cijenjen posao bio bi odvojen od posredništva koje podrazumijeva mito i korupciju - kaže Mate Granić, predsjednik HDL-a

PIŠE FRENKI LAUŠIĆ

U Sjedinjenim Američkim Državama djeluje 20 tisuća lobista na saveznoj razini i još 20 tisuća na lokalnim, a u tom se poslu godišnje okrene oko sedam milijardi dolara. U Europskoj uniji, preciznije u Bruxellesu, "punim kapacitetom" radi oko 17 tisuća profesionalnih lobista, uz godišnji "promet" od nekoliko milijardi eura.

Kod nas, pak, Hrvatska udruga lobista (HDL), osnovana u lipnju 2008., ima 111 registriranih članova, od kojih je oko 25 pravih, aktivnih lobista, još dvadesetak ih taj posao obavlja povremeno, dok ostali tek trebaju postati "punokrvi lobisti". Kako se može doznati, lobisti u Hrvatskoj svoje usluge klijentima naplaćuju prosječno po cijeni od 2000 do 4000 eura mjesečno plus bonus u slučaju da se cilj posla realizira.

Posredništvo i korupcija

Pritom bonus iznosi od 0,5 do dva posto procijenjene financijske vrijednosti posla, a moguće je i da se dogovori samo bonus ili samo paušalno plaćanje. Također smo doznali da je nekoliko domaćih velikih javnih poduzeća angažiralo domaće lobiste i konzultante da im "kreiraju" bolju poslovnu klimu, ali i da im osmisle poslovne strategije. Prema nekim informacijama, i neke su domaće velike kompanije pri izlasku na tržišta u regiji angažirale lobističke tvrtke kako bi bile što bolje upoznate s tamošnjim zakonima i propisima, ali i kako bi uklonile eventualne "administrativne barijere" koje se pojave "na putu".

Mate Granić, bivši ministar vanjskih poslova, vlasnik lobističkog ureda "Magra" sa sedam zaposlenika u Hrvatskoj i tri u Makedoniji te predsjednik HDL-a, kazao nam je da bi Vlada krajem mjeseca mogla u saborsku proceduru uputiti i prijedlog zakona o lobiranju.

Natko Vlahović

USAD-u djeluje četrdesetak tisuća lobista i u tom se poslu godišnje okrene oko sedam milijardi dolara. U Europskoj uniji godišnji je 'promet' nekoliko milijardi eura. Hrvatska udruga lobista (HDL), osnovana u lipnju 2008., ima 111 registriranih članova, od kojih ih je oko 25 aktivnih

Mate Granić

Kontakti važniji od znanja

•• Razlika između lobista i konzultanta jest u tome što konzultant ima specijalizirano znanje u nekoj branši te može davati savjete i preporuke kako postupiti u nekom slučaju, dok lobist ne mora nužno imati takvo znanje, iako je to poželjno, ali mora imati jake društvene kontakte preko kojih će "zastupati" interese svojega klijenta.

Hoedeman: EU je postao talac lobija

•• Olivier Hoedeman iz nevladine organizacije Corporate Europe Observatory, jedan od urednika knjige "Probiti bruxelleski balon: bitka za razotkrivanje korporacijskog balona u srcu EU-a" koju je objavila koalicija građanskih udruga i sindikata "Alter-EU", u svojim istupima tvrdi da je EU postala talac lobija. "Budući da u Europi ne postoji istinska paneuropska javnost, institucije se oslanjaju upravo na lobiste, koji rade u uredima najvećih multinacionalnih kompanija, industrijskih udruženja i koalicija, kao i u komercijalnim konzultantskim tvrtkama koje promoviraju korporativne interese. Za velike kompanije lobiranje je investicija koja se vraća vrlo brzo i višestruko, jer omogućuje utjecaj na regulative koje se izravno tiču njihovih komercijalnih aktivnosti, vrlo često na štetu potrošača, radnika i okoliša. Korporativni lobisti brojem i financijski znatno nadjačavaju interesne skupine građana, a ta je neravnoteža dodatno naglašena privilegiranim pristupom lobista političarima" ustvrdio je Hoedeman za jedan hrvatski tjednik, upozoravajući tako na, kako navodi, opasnost koje za demokraciju i javnost može donijeti nedostatak transparentnosti u lobističkom poslu. U Hrvatskoj bi se ta netransparentnost znatno smanjila činjenicom da bi se u registru lobista moglo u svakom trenutku doznati za koga radi pojedini lobist ili lobistička tvrtka.

Zvučn(ij)a imena HDL-a

•• Od zvučnijih imena iz HDL-a izdvajaju se Davor Štern, bivši ministar gospodarstva, Miomir Žužul, bivši ministar vanjskih poslova, Franjo Gregurić, bivši ministar financija, dr. Josip Paladino, te Romano Bolković, televizijski producent i urednik, koji su i članovi Nadzornog odbora HDL-a, a tu su i Đuro Dečak, predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza, Jasminko Umičević, bivši član Uprave Ine, Marijan Kostrenčić, Iva Biondić, Dubravko Miholić, Bernard Jakelić, Željko Kardum i Roland Žuvanić. Prije nego što su prihvatili državne funkcije, u HDL-u su članovi bili i Đuro Popijač, ministar gospodarstva, i Danica Juričić-Spasović, pročelnica Ureda predsjednika Ive Josipovića.

mijeri", naglašava Granić. Valja podsjetiti i na to da je bivši premijer Ivo Sanader prošle godine otvorio konzultantsku tvrtku u Austriji, ali ga je ta ista Austrija pritvorila zbog sumnji u kriminalna djela.

Natko Vlahović, glavni tajnik HDL-a i od 2005. godine akreditirani lobist Hrvatske obrtničke komore u Bruxellesu, napominje da će transparentnost lobiranja donošenjem zakona biti maksimalna, jer će uvidom u registar lobista (i na internetu) u Ministarstvu pravosuđa biti moguće vidjeti i za koje tvrtke određeni lobist, odnosno lobistička tvrtka trenutno radi ili je akreditirana.

Tek sad počinje borba

Govoreći o "doprinosu" hrvatskih lobista u privlačenju stranih investitora, i Vlahović i Granić kazali su nam da je nova Vlada sklonija pozitivno gledati na ovlaštene lobiste neke strane tvrtke koja želi investirati u Hrvatsku, dok je u vrijeme Ive Sanadera bilo vrlo teško ostvariti takav kontakt.

Vlahović pritom konstatira da je razočaran činjenicom da velike hrvatske korporacije nisu osvijestile koliko je važno lobirati u "labirintu Bruxellesa". "Tek sada počinje borba za što bolje zakonske propise, kvote, novčana sredstva i druge pogodnosti koje se mogu ostvariti u Europskoj uniji", smatra Vlahović.